

„Štajerc“ izbija vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnice se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Štajerc

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 9.

V Ptuju v nedeljo dne 1. marca 1908.

IX. letnik.

Kmetje pozor!

V nedeljo 8. marca 1908 se vršita v Rogoškem okraju

dva kmetjska shoda

in sicer dopoldne ob 10. uri v hotelu pri pošti na Slatini in popoldne ob 2. uri pri g. Smehu („Cigajnerwirt“) v Mestinju.

Dnevni red:

1. Protest proti delitvi podpor po toči prizadetim posestnikom. — 2. Politični položaj. — Kot govorniki sta oglašena posestnik A. Drogenig in urednik K. Linhart ter drugi.

Kmetje, kmetice! Pobrigajte se za svoj položaj! Pridite vsi! Tudi nasprotniki so vabljeni. Vaak nam je dobro došel, kdor se zna in hoče dostojno vedeti!

Na delo za kmetjsko stvar!

Vodstvo „Štajerčeve“ stranke.

skozi 7 let obstanka našega „Štajerc“ farsko-klerikalni nadvladi in se borili z vsemi močmi proti temu, da bi bil politikujoči duhovnik tudi v posvetnih stvareh kmetjski voditelj. Ali ravno tako, kakor je nevarna farska politika, škodljiva je tudi iz osebnih ozirov peljana dohtarska politika. Far želi neumnega kmeta, da mu nalaga lažje svojo „berno“, ta davek na neumnost, da ga lažje vlada. In prvaški dohtar istotako: čimveč neumnežev, temveč procesov... Kdor ima torej res le iskrico ljubezni do izstradanega ljudstva, ta mora reči: Kmet za kmeta, kmet s kmetom, kmetu pomagaj kmet! Drugo je vse laž, vse hudobija!

Ali zakaj bi se tako razburjali in jezili? Generali „narodne stranke“ sami ne verujejo, da bi se smatralo njih nedeljske „shode“ za resno priredbo. Teško pač ni, s prvaki učitelji par ljudi skupaj zbornati, ki so toliko potrpežljivi, da poslušajo celjske dohtarje. Ali ljudje čutijo, da je vse to — „Bauernball“... V nekaterih krajih so zborovali „narodnjaki“ pod predsedstvom socialnih demokratov, v drugih pod predsedstvom članov „laži-kmetjske zveze“. In vkljub temu piše ponižna tetka „Domovina“, da so bili vsi shodi „imenitni“ in „krasni“... Na vseh shodih se je sprejelo rezolucije, ki jih je izdelal mladi Spindler že pred tedni. Te čudne rezolucije se tičejo — uradnikov, v prvi vrsti sodnikov, — nadalje volilne prenosove za deželni zbor in končno tudi drugih stvari. O sodnijskem vprašanju smo že opetovano pisali, da kmetske bore malo zanima. Kmet je vesel, če nima s sodnijo ničesar opraviti, pa naj bode sodnik potem Nemeč, Turk, Japonec ali pa Slovenec. Z volilno prenosovo za deželni zbor pa se gre prvakom edino zato, da pride malo več njih gospodov v zbornico. Socialni demokratje zahtevajo volilno prenosovo iz stališča, da se delavstvu več pravice pribori. To povejo odkritosrčno in pošteno. Ali prvaki bi nikdar ne bili zadovoljni s tako volilno prenosovo, katero zahtevajo socialisti. Prvaki hočejo ravno le tako volilno prenosovo, ki bi spravila po močnosti vseh 8 celjskih dohtarjev v deželni zbor...

Zanimivo je to, da so ti plavo-rdeče-beli dohtarji tudi „kmetjske“ zahteve naglašali. Kakšne neki so te „kmetjske“ zahteve? Na to vprašanje imajo gospodje edini odgovor: Proč od Gradca! Nastaviti hočejo v kmetjskih zastopih par prvako-zagriženih agitatorjev, ki se bodo za politiko, nikdar pa za kmetjsko gospodarstvo brigali. In to naj bi bil „kmetjski program“...

Resnične kmetjske zahteve so pa: ločitev od Ogrske, ki nam vzame vsako leto 30 milijonov kron, zaprte meje proti inozemstvu, ureditev zramotnih davkarskih razmer, pomoč glede pomanjkanja poslov, izdatna pomoč za slučaje škode, sploh okrepčanje kmetjskega stanu.

Za te resnične kmetjske zahteve se dohtarska stranka ne briga. In zato so vse njene priredbe slične — „Bauernballom“... Ali gospodje, bojite se mačka, ki mora slediti temu plesu!

Politični pregled.

Nemška kmetjska stranka in železnice. Nemška kmetjska stranka za Štajersko poslala je c. k. železniškemu ministerstvu vlogo, v kateri stavi razne zahteve. Glavne zahteve so: 1. Stačijske pristojbine na c. k. državnih železnicah naj se opusti in ravnotako naj se vplje cene tarife posebno za otrobe (Kleie u. Olkuchen); sploh se naj zniža plačilne tarife za kmetske in gozdarske pridelke v inozemstvu kakor doma. 2. Vlada naj vpliva na zasebne železnice, da se poprimejo tudi te tega gesla. Posebno se naj gleda, da zniža južna železnica zopet zvišane tarife za „stückgut“ itd.

Uvoz srbske živine. 13. t. m. sta avstro-ogrsko in srbska vlada novo trgovsko pogodbo podpisali. Kar je bilo pričakovati, se je zgodilo in smo o temu že v zadnji številki pisali: Srbija sme vsako leto 35.000 zaklane govede in 70.000 zaklanih svinj uvoziti. V srbski skupščini so poslanci to pogodbo z velikim veseljem pozdravili; — naravno, kajti pravzaprav je končala colninska vojna slavne zmagonosne naše države in male države kraja Peterčka z zmago zadnje. Kmetje so potemtakem zopet izdani in prodani. Samo eno je še! Poslanska zbornica more še vse to razveljaviti. Vlada ima namreč le to pravico, da sklene trgovsko pogodbo začasno ali provizorično. Veljala bode ta pogodba torej le tedaj, ako bodo naši poslanci zanjo glasovali. V roki naših poslancev leži torej odgovornost! Poslanci bodo odločili, je-li naj se cene živine še bolj znižajo in naj se našo živino okuži! Pa še nekaj je pri celi stvari. Ako se Srbiji ta uvoz res dovoli, zahtevajo lahko vse druge države isto pravico. Kajti v vseh pogodbah je določba (Meistbegünstigungsklausel), da velja vsak sklep, po katerem se zviša uvoz ene države, takoj tudi za vse druge! Potemtakem se lahko zgodi, da bode Rusija, pozneje pa tudi Bolgarija, Rumunska in celo Nemčija meso uvažala. Šlo se ne bode več za 100.000 kil na leto, marveč za 1 milijon kil. Potem so naši avstrijski živinorejci pri kraju in družega jih ne čaka, kakor — beraška palica! Poslanci pa bodo nosili odgovornost. Vsak kmetjski poslanec, ki bode glasoval za pogodbo z Srbijo, je torej strupeni izdajalec svojih volilcev!

Dopisi.

Prvaška tatvina v Ljutomerju.

(Izvirni dopis)

Ljutomer, svečana 1908.

Z ozirom na članek „Zopet prvaka tatvina“, ki ga je objavil naš ljubi „Štajerc“ v 8. številki z dne 23. t. m., treba popraviti, da se dotični sedlarski mojster ne piše Johan temveč Martin Karba. Karba je poneveril in kradel denarje okrajne bolniške blagajne že več let. Kajti ta nekdanj čisto revni Karba, ki je svoj čas v hlevu stanoval, je danes bogati mož, ima popolnoma regenerirani vinograd, več oralov zemljišča ter prav lepo živino. Karba je čisto

Politični „Bauernball“...

Novo ustanovljena in zadnjica v Savinjski dolini tako temeljito preklofutana dohtarska „narodna atranka“ je priredila preteklo nedeljo svoj politični „Bauernball“... Kaj hočemo? Predpust se bliža koncu in ni torej čuda, da hočejo tudi celjski gospodje še enkrat priložnost porabiti, da se zavrtijo po zvokih Spindlerjeve harmonike... To je njih pravica in istotako je njih pravica, da se poslužujejo pri temu sredstvu, kakor jih rabijo razni „klowni“, „pierroti“, „hanswursti“ po maskeradah...

Ali pravice nimajo ti „narodnjaki“ kričači, da izrabljajo poštene štajerske kmetje v svoje komedijantovske namene. Kmet ni igrača za fine, parfimirane gospodeke, ki prihajajo k njemu iz nedeljskega dolgočasia, kakor grejo drugi gospodje v nedeljo na lov. Kmet ni in ne sme biti smešna dekoracija, le-sena kulisa za prvake komedije. Kmet ne bode jemal kostanja iz ognuja za — prvake advokate, ki se domišljjujejo, da se bode že vsa država po njih otročjih željah ravnala... Kaj pa mislijo pravzaprav ti prvaki advokate? Hudirja, vaak stan in vsak posameznik ima pravico do prostega izvajanja političnega svojega prepričanja, — ali da bi člani enega stanu in sicer le prvaki, zagriženi člani z nedosežno predrznostjo komandirali celi Spodnji Štajer in ustvarjali s podlim hujskanjem prvacato strahovlado, — to pač ne gre... Kdo pa so ti gospodeki, kaj pa so že storili za narod, kakšno veljavo pa imajo? Mi gotovo ne zanikamo, da imajo ti prvaki advokate zmožnosti, delati lepe račune, kadar se zaleti kakšni nesrečni kmetič v njih pisarno, ali da bi ti možakarji kar meni nič tebi nič po Spindlerjevi milosti „voditelji“ kmetov postali, da bi imeli neomejeno pravico do hujskanja, da bi kmetske za nos vodili in farbali, — te pravice nimajo!

In mi izjavimo odločno: nasprotovali smo